

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa
6.Kbf.103/2012/7. szám

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2013. év szeptember 4. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t :

A társtettesként, hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette és más bűncselekmények miatt **I.r. vádlott és társai** ellen indított büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2012. november 28. napján kihirdetett KB.I.179/2011/16. számú ítéletét **III.r. vádlott., IV.r. vádlott, V.r. vádlott, VI.r. vádlott és VII.r.. vádlottak** tekintetében **helybenhagyja.**

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2012. november 28. napján kihirdetett Kb.I.179/2011/16. számú ítéletével **III.r. , IV.r. és V.r** vádlottakat bűnösnek mondta ki a Btk. 226. § (1) bekezdésébe ütköző, társtettesként, hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntetében, valamint a Btk. 170. § (1) és (2) bekezdése szerinti, társtettesként elkövetett súlyos testi sértés büntetében, ezért őket külön-külön - halmazati büntetésül - 1 év fogházbüntetésre, valamint lefokozásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette. **VI.vádlottat** bűnösnek mondta ki a Btk. 226. § (1) bekezdésébe ütköző, bűnsegédként hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntetében, valamint a Btk. 170. § (1) és (2) bekezdése szerinti, bűnsegédként elkövetett súlyos testi sértés büntetében, ezért őt - halmazati büntetésül - 100 napi tétel, napi tételenként 2.500 forint pénzbüntetésre, valamint 2 évre a törzsőrmesteri rendfokozatba visszavetésre ítélte. A pénzbüntetés megfizetésére 20 hónapi részletfizetést engedélyezett, és a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére, valamint az egy havi részlet megfizetésének elmulasztása esetére rendelkezett a pénzbüntetés átváltoztatására. **VII. r. vádlottat** bűnösnek mondta ki a Btk. 348. § (1) bekezdésébe ütköző szolgálatban kötelességzegés vétségében, amiért őt 60 napi tétel, napi tételenként 2.500 forint pénzbüntetésre és egy évre a törzsőrmesteri rendfokozatba visszavetésre ítélte. A pénzbüntetés megfizetésére 10 hónapi részletfizetést engedélyezett, és a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére, valamint az egy havi részlet megfizetésének elmulasztása esetére rendelkezett a pénzbüntetés átváltoztatására. **I.r. és II.r. vádlottakat** az ellenük a Btk. 226. § (1) bekezdésébe

ütköző, társtettesként hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette, valamint a Btk. 170. § (1) és (2) bekezdése szerinti, társtettesként elkövetett súlyos testi sértés büntette miatt emelt vád alól felmentette. Az eljárás során felmerült 102.835 forint bűnügyi költségéből III.r. , IV.r. V.r., VI.r.. vádlottakat külön-külön 23.258 - 23.258 forint , míg VII. r. vádlottat 9.803 forint megfizetésére kötelezte.

A tárgyaláson a katonai ügyész a nyilatkozattételre három napot tartott fenn, majd valamennyi vádlott vonatkozásában tudomásul vette az ítéletet. Az I.r. és II.r. vádlottak az ítéletet tudomásul vették. A III - VII r. vádlottak az ítélet ellen fellebbezést jelentettek be, az V. és VII. r. vádlottak a fellebbezés irányaként felmentést jelöltek meg. A II. III IV és VI. r. vádlottak védője a II.r. vádlott vonatkozásában az ítéletet tudomásul vette, a III. IV. és VI.r. vádlottak vonatkozásában elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés iránt fellebbezett.

Az elsőfokú ítélet I.r. és II.r. vádlottak tekintetében 2012. december 1. napján jogerőre emelkedett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.1300/2012/1. számú átiratában indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét hagyja helyben. Az ügyészi álláspont szerint a bejelentett fellebbezések alaptalanok. Utalt rá, hogy az elsőfokú katonai tanács több relatív eljárási szabálysértést valósított meg. A Katonai Tanács a Be. 278. § (1) bekezdésben rögzített határidőt jelentősen túllépte, a Be 281. § (1) bekezdésében foglaltak ellenére a bíróság tagjai, a jegyzőkönyvvezető, az ügyész és a védő nevét nem közölte, és az is megállapítható, hogy a vádlottakat egymás jelenlétében oktatta ki a jogaikra. Az ügyfelderítési, bizonyítékértékelési kötelezettségének azonban eleget tett, a tényállás megalapozott, abból a vádlottak bűnössége kérdésében okszerű következtetéseket vont le, a cselekmények jogi minősítése is helytálló volt. A büntetés kiszabása során a releváns körülményeket figyelembe vette. A kiszabott büntetések a belső arányosság követelményeinek megfeleltek, azok enyhítése nem indokolt, ezért az ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A III-VI.r. vádlottak védője a fellebbviteli nyilvános ülésen a bejelentett fellebbezést fenntartotta és további bizonyítás felvételét indítványozta. Álláspontja szerint a bv intézetben 2010. augusztus 15. napján és augusztus 23. napján felvett jegyzőkönyvek alapján valószínűsíthető, hogy a sértetteket egy zárkatársuk bántalmazta, a szökési kísérletet megelőzően, és a sérülések feltehetően ekkor keletkeztek. Ezért - álláspontja szerint - tanúként történő meghallgatása indokolt. Mivel erre a körülményre nem folyt bizonyítás, a tényállás nincs teljes körűen felderítve, az események logikai láncolata nem zárt. További problémát jelent, hogy a marasztaló ítélet kizárólag a sértett - önellentmondásoktól sem mentes - vallomásain alapult. Nyilatkozatait azonban figyelembe venni nem lehet, hiszen személyes érdeke fűződhet ahhoz, hogy a felügyeletnek kellemetlenséget okozzon. Nem fűződött érdeke azonban a börtönszemélyzetnek a sértett bántalmazásához, ezzel ugyanis - motiválatlanul - egyúttal hivatásukat is kockáztatták volna. Életszerűtlen, hogy a sértett a vádlottak eljárását sem a börtönorvosnak, sem a vele

bizalmi viszonyban lévő nevelőtisztnek sem jelezte. Nincs ugyanis adat arra, hogy a börtönszemélyzet ellen irányuló bejelentés a fogvatartottra nézve bármilyen hátránnyal járna. A VI. r. vádlott esetében szándékerősítő jelenlétről nem lehet beszélni, cselekvősege a pszichikai bűnsegély megállapítására nem volt alkalmas. Elsődlegesen indítványozta védenca bebizonyítottság hiányában való felmentését, másodlagosan pedig az ítélet enyhítését.

A VII.r. vádlott a fellebbviteli nyilvános ülésen a saját védelmében előadott nyilatkozatában a felmentését kérte. Utalt rá, hogy a vád szerinti bűncselekmény helyszínéül szolgáló zárkában nem volt jelen, nem észlelt eseményt, illetőleg az - annak elhelyezkedése miatt - a szolgálati helyéről nem látható. A kérdéses időpontban a felhalmozódott ügyhátralék és a rábízott fogvatartottak mozgatásával járó bonyolult többletmunka nem tették lehetővé a cellák kifejezett vizsgálatát, illetőleg annak indokoltságára nem merült fel adat.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselőjében eljáró ügyész kiemelte, hogy a tényállás a sértett vallomásain túlmenően a releváns okirati bizonyítékokon (orvosszakértői vélemény), illetőleg további tanúk vallomásain alapult, melyek alapján egyebek mellett az is teljeskörű bizonyítást nyert, hogy a sértetten a szökését követő meghallgatásakor sérülések nem voltak láthatóak. A börtönviszonyok ismeretében belátható, hogy a bántalmazás jelentése esetén a sértett alappal félhetett a fogvatartók retorziójától. Külön súlyosító körülményként kell értékelni a társas elkövetést is. Megismételte az átiratban foglaltakat, indítványozta az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

A nyilvános ülésen az V-VI. és VII.r. vádlottak az utolsó szó jogán tett nyilatkozatukban tagadták a terhükre rótt bűncselekmények elkövetését. A IV.r. vádlott az utolsó szó jogával nem kívánt élni.

A vádlotti és védői fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 348. § (1) bekezdésében foglaltak alapján teljes terjedelmében felülbírált. Mivel az ítélet I.r. és II.r. vádlottak tekintetében 2012. december 1. napján jogerőre emelkedett, a felülbírálat a Be. 349. § (1) bekezdésére figyelemmel az ítéletnek az I. és II.r. vádlottakra vonatkozó részét nem érintette.

A bejelentett vádlotti és védői fellebbezések nem alaposak.

A másodfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy az első fokú katonai tanács a vádirat bíróságra érkezését követően több mint fél év elteltével intézkedett a tárgyalási határnap kitűzése iránt, ezzel megsértette a Be. 278. § (1) bekezdésben rögzített határidőt. Megállapítható az is, hogy a tárgyalási jegyzőkönyv nem rögzítette, hogy a katonai tanács a Be 281. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a bíróság tagjainak, a jegyzőkönyvvezetőnek, az ügyésznek és a védőnek a nevét a tárgyaláson közölte volna, illetőleg az elsőfokú bíróság megsértette a Be. 288. § (1) bekezdésében írt rendelkezést is, amikor a vádlottakat egymás jelenlétében oktatta ki. Ugyanakkor megállapítható, hogy ezek az eljárási

szabálysértések lényeges hatással nem voltak az eljárás lefolytatására, illetőleg nem befolyásolták a bíróság döntését a bűnösség megállapítása vonatkozásában. Az elsőfokú bíróság az egyéb eljárási szabályokat betartotta.

A katonai tanács a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte és indokolási kötelezettségének is eleget tett. A vádlottak következetesen tagadták a terhükre rótt bűncselekmények elkövetését. Nem tévedett az első fokú bíróság, amikor a tényállást a vádlottak tagadó vallomásaival szemben a sértett terhelő vallomása, a tanúként kihallgatott zárkatárs, valamint az elfogást végző személyzet, a börtönorvos, az ápoló, valamint a nevelőtiszt vallomásai, a rendelkezésre álló orvosi iratok, az igazságügyi orvosszakértői vélemény és kiegészítő vélemény, valamint a rendelkezésre álló egyéb okirati bizonyítékok (személyügyi nyilvántartási adatok) alapján állapította meg. A törvényszék katonai tanácsa logikus, meggyőző magyarázatát adta annak, hogy miért nem a vádlottak védekezését fogadta el a tényállás alapjául.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg ítéleti bizonyossággal a bántalmazás idejét is. Az elfogás utáni kihallgatást, illetőleg az orvosi vizsgálatot végző személyzet egybehangzó nyilatkozata alapján helytállóan vetette el annak lehetőségét, hogy a fogvatartott sérüléseit a szökés során, illetőleg az elfogáskor szerezte volna.

Az igazságügyi orvosszakértő alátámasztotta a sértett által előadottakat abban a tekintetben, hogy a zúzódásos sérülések - orrcsonttörés, orrsövény bevérvés, kétoldali szemkörüli lágyrész bevérvés, fülkagyló és dobhártya bevérvés - összességükben minimum négy rendbeli legalább közepes, tompa erőbehatás (kézzel-ököllel ütés) következtében keletkeztek. A szökéssel mindössze az alkari hámsérülések voltak összefüggésbe hozhatók. A szakértő az önkezdés lehetőségét kizárta.

A bántalmazás tényén és annak időpontján túlmenően egyértelmű igazolást nyert a bántalmazók személye is. Helytállóan rögzítette az elsőfokú katonai tanács, hogy a sértett mindvégig biztonsági elkülönítésben volt, másokkal nem, csak a kísérszeméllyel érintkezett - bennük a bántalmazóit a sértett a tárgyaláson egyértelműen felismerte.

A III-VI.r. vádlottak védője által a fellebbviteli nyilvános ülésen előterjesztett bizonyítási indítvány tartalmában a sérülések keletkezési idejével kapcsolatban megállapított, teljeskörűen felderített, hiteles tanúvallomásokkal alátámasztott tények cáfolatára irányult. Mivel a kihallgatást végző személyzet, illetőleg az orvosi személyzet a hivatkozott sérüléseket egyáltalán nem észlelte, ezért azok keletkezése időben a kihallgatás, illetőleg az orvosi vizsgálat utánra tehető. Ha történt is az indítványban hivatkozott, korábbi zárkatársi bántalmazás, annak ebben az ügyben jogi relevanciája nincs. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján ítéleti bizonyossággal kizárható, hogy a fogvatartott súlyos sérülései szökésének

megkezdése előtt, zárvatársa bántalmazásának eredményeként keletkezett. Ezért a bizonyítási indítványt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa elutasította.

A Be. 351. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az első fokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az első fokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetőleg a fellebbezésben új tényt állítottak, vagy új bizonyítékokra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. Megállapítható, hogy a vádlottak és a védő a fellebbezésükben olyan új tényre, új bizonyítékokra nem hivatkoztak, amely a tényállás kiegészítését indokolta volna. Az első fokú bíróság által megállapított tényállás lényegében megalapozott, azt csak a VII.r. vádlott által megszegett szolgálati utasítás felhívásával szükséges kiegészíteni a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján. Az elsőfokú bíróság ugyanis az általános jelentési kötelezettségre vonatkozó szabályzatot hívta fel az ítéletében. A másodfokú bíróság azzal egészíti ki a tényállást, hogy VII.r. vádlott a tényállásban írt magatartásával megszegte a büntetésvégrehajtási intézet Biztonsági osztály 32-3.../2008. iktatószámú szolgálati utasítás 6. oldalának (1) bekezdésében szereplő kötelezettségét. A kiegészített tényállás már teljes egészében mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla felülbírálata alapjául elfogadta. Így a vádlottaknak és védőiknek a bizonyítékok újraértékelésére, a tényállás átmérlegelésére és ezen keresztül felmentésre irányuló fellebbezései eredményre nem vezethettek (Be. 352. § (3) bekezdés).

Az irányadó tényállás alapján a katonai tanács okszerűen vont le következtetést a vádlottak bűnösségére, és helyes a cselekményeik jogi minősítése is. Nem tévedett a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor III.r., IV.r. és V.r vádlottak bűnösségét a Btk. 226. § (1) bekezdésébe ütköző, társtettesként hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntetében, valamint a Btk. 170. § (1) és (2) bekezdése szerinti, társtettesként elkövetett súlyos testi sértés büntetében megállapította; az ítélet e körben kifejtett jogi indokolásával a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett.

Helytálló volt a bántalmazásban közvetlenül részt nem vett, de annak véghezvitelét jelenlétével segítő két személy cselekvőségének jogi értékelése is. Az elsőfokú bíróság helyesen mondta ki bűnösnek VI.r. vádlottat a Btk. 226. § (1) bekezdésébe ütköző, bűnsegédként hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntetében, valamint a Btk. 170. § (1) és (2) bekezdése szerinti, bűnsegédként elkövetett súlyos testi sértés büntetében. A vádlott a bántalmazás alkalmával a zárkában tartózkodott, jelenléte szándékerősítően hatott, ezzel megvalósította a terhére rótt bűncselekmények bűnsegédi alakzatát. A VI. r. vádlott vonatkozásában előadott védői érvelés akkor lett volna helytálló és a bűnsegédi bűnrészesség megállapítására akkor nem lett volna alap, ha a vádlott mindössze a társtettesek által megvalósított bűncselekmények befejezése után érkezett volna a zárkába (BH1996. 512. III.). Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság VII. r. vádlottat bűnösségét is, a Btk. 348. § (1) bekezdésébe ütköző szolgálatban kötelelesség-szegés vétségében. A vádlott a zárkába belépett, a bűncselekményeket

azonban nem akadályozta meg, illetőleg a Büntetés végrehajtási Intézet szolgálati utasításában rögzített jelentési kötelezettségének nem tett eleget, ezzel szolgálati kötelezettségeit más módon súlyosan megszegte.

Az enyhítésre irányuló fellebbezések nem alaposak.

A Fővárosi Ítéltábla a bűncselekményeket az elkövetésük idején hatályban volt büntető törvény szerint bírálta el, (Btk. 2. §) mivel a vád tárgyává tett cselekmények közül bár a súlyos testi sértés büntetési tétele nem változott, azonban a bántalmazás hivatalos eljárásban büntette a korábbi normaszöveghez képest súlyosabban minősül, büntetési tétele a másodfokú határozat meghozatala idején már hatályban lévő új büntetőtörvénykönyv (2012. évi C. törvény 301. §) szerint 1-5, csoportosan elkövetve 2-8 évig terjedő szabadságvesztés, szemben az elkövetéskor hatályos törvény 1978. évi IV. törvény) szerinti három évig terjedő szabadságvesztéssel.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan sorolta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülményeket. Az ügyészi fellebbezés helyesen utalt rá, hogy a súlyosító körülmények között a társtettesi elkövetést is rögzíteni szükséges. A katonai tanács az elkövetett cselekmények közötti belső arányokra figyelemmel járt el, és indokoltan szabott ki a III-V.r. vádlottakkal szemben próbaidőre felfüggesztett fogházbüntetést. A szabadságvesztés- és a próbaidő mértéke, valamint a Btk. 45. § (2) bekezdésének felhívásával alkalmazott enyhébb végrehajtási fokozat - fogház - alkalmazása méltányos volt, minthogy méltányosnak tekinthető a VI. és VII. r. vádlottakkal szemben kiszabott pénzbüntetés is. Nem tévedett a katonai tanács, amikor a Btk. 226. § (1) bekezdésében, valamint a Btk. 170. § (1) és (2) bekezdésében írt bűncselekményeket bűnsegédként megvalósító VI.r. vádlott, valamint a Btk. 348. § (1) bekezdésébe ütköző bűncselekményt elkövetett VII.r. vádlott esetében a Btk. 38. § (3) bekezdésében írt rendelkezés alkalmazásával a rendelkező részben írt pénzbüntetést szabta ki. Valamennyi vádlott esetében rögzíthető, hogy eddig a törvénnyel összeütközésbe nem kerültek, parancsnoki jellemzésük kedvező, feladatukat „jó” szinten látják el. A pénzbüntetés esetében a napi tételek száma a cselekmény súlyát, társadalomra veszélyességét, az egynapi tétel összege a vádlottak teherbíró képességét jól kifejezte. A részletfizetés engedélyezése az eljárási szabályoknak megfelelt.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával a katonai büntetések kérdésében is. A III-V.r. vádlottak esetében helytállóan jutott az elsőfokú katonai tanács arra a következtetésre, hogy ők cselekményeikkel méltatlanná váltak a szolgálat további ellátására és a rendfokozat viselésére, ezért helyesen ítélte őket lefokozás büntetésre is. A VI és VII.r. vádlottak esetében az elsőfokú bíróság törvényesen alkalmazott rendfokozatban visszavetést. A vádlottak cselekménye a rendfokozat tekintélyének sérelmével járt, nevezettek azonban a szolgálatban megtarthatóak.

Összességében megállapítható volt hogy a III-VII.r. vádlottakkal szemben kiszabott büntetések megfelelően szolgálják a Btk. 37. §-ában írt büntetési célokat, így az enyhítésre irányuló fellebbezések eredményre nem vezethettek.

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezései is törvényesek, ezért azokat a másodfokú bíróság helyes indokai alapján - III.r., IV.r, V.r, VI.r. és VII.r.. vádlottak vonatkozásában - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának végzése a Be. 371. § (1) (3) és (4) bekezdésein alapszik.

Budapest, 2013. szeptember 4.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k. a tanács elnöke, Dr. Török Zsolt hb. ezredes s.k. előadó bíró, Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k. bíró

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete III.r., IV.r., V.r., VI.r. és VII.r. vádlottak vonatkozásában jogerős és a felfüggesztett rész kivételével végrehajtható.

Budapest, 2013. szeptember 4.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Karácsonyi Gabriella
tisztviselő